

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglesi v tem listu so
uspešni

OLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) JANUARY 30, 1939.

STEVILKA (NUMBER) 24

Stirje jezdeci Apokalipse jašejo preko nesrečne španske dežele

Francijo se izliva tok španskih beguncev. Pretresljivi slučaji na meji. — Francoske oblasti zavračajo lojalistično vojaštvo, ki pa noče oditi nazaj v Španijo.

PERPIGNAN, Francija, 29. dve in pol leti španska vojna. — Francoska vlad je slala danes na svojo mejo v renejih nadaljnjo vojaštvo, da brani dohod v deželo španske u lojalističnemu vojaštvu, ki je polno v poplavi beguncev, se izlivajo v Francijo.

40,000 beguncev. Oblasti si prizadevajo, vzpotiti red na meji, kamor je prije padca Barcelone v sredo 40,000 beguncev. Med temi je bilo 10,000 lojalističnih vojnov.

Francoske oblasti ne vedo, kaj store s tisoč lojalističnih milici, ki so v gorskih elazih izročili Francozom svoje, zdaj pa nočejo na noben način več nazaj v Španijo. Jih francosko vojaštvo vrne enem kraju, se kmalu zatem dvijejo na drugi točki. Pretresljivi prizori na meji PERPIGNAN, 29. januarja. (Poroka Charles S. Foltz). — Špansko - francoski meji je bilo danes največjo maso mrtvih, odkar se je pričela pred glad.

Chamberlain pojasnjuje politiko vlade; Hitler bo danes otvoril nemški rajhstag

apčil je čas, da tudi diktatorji doprineso svoj delež k splošnemu miru, pravi Chamberlain. — Svet ne strpno pričakuje Hitlerjev govor.

BIRMINGHAM, Anglija, 28. januarja. — Premier Chamberlain je imel danes tukaj govor, katerem je dejal, da je zdaj apčil čas, ko tudi drugi domesno svoj delež za mir. Razumljivo je, da je imel s tem v doli diktatorje.

Chamberlain je naglašal načelno moč Anglie ter izjavo, da vladva po vsem svetu ne-dovoljstvo in skrb zaradi božnosti.

Z nasiljem se hoče zavladati svetu

"Danes je v zraku polno šušanja in sumničenj, katerim se bi smelo dovoliti nadaljnega postaja," je rekel Chamberlain. Mir se more ogroziti samo s takim izivom, kakršnega je imel v mislih predsednik Roosevelt, ki je dejal v svoji novoletni poslanici, da se pojavi na zatev, da se z nasiljem zavlada v Bran.

"To pa je zahteva, kateri se mora — kakor je rekel predsednik Roosevelt v kar sem že az neštetkorak naglasil — demokracije odločno upreti.

Hitler bo govoril pred rajhstagsgom

BERLIN, 28. januarja. — Lancelot Hitler bo otvoril v nedeljek nemški rajhstag, ob sestri. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v sredo ob 2. uri v cerkev Help na Neff Rd. in na pokopališče Calvary. Preostalom naše sožalje!

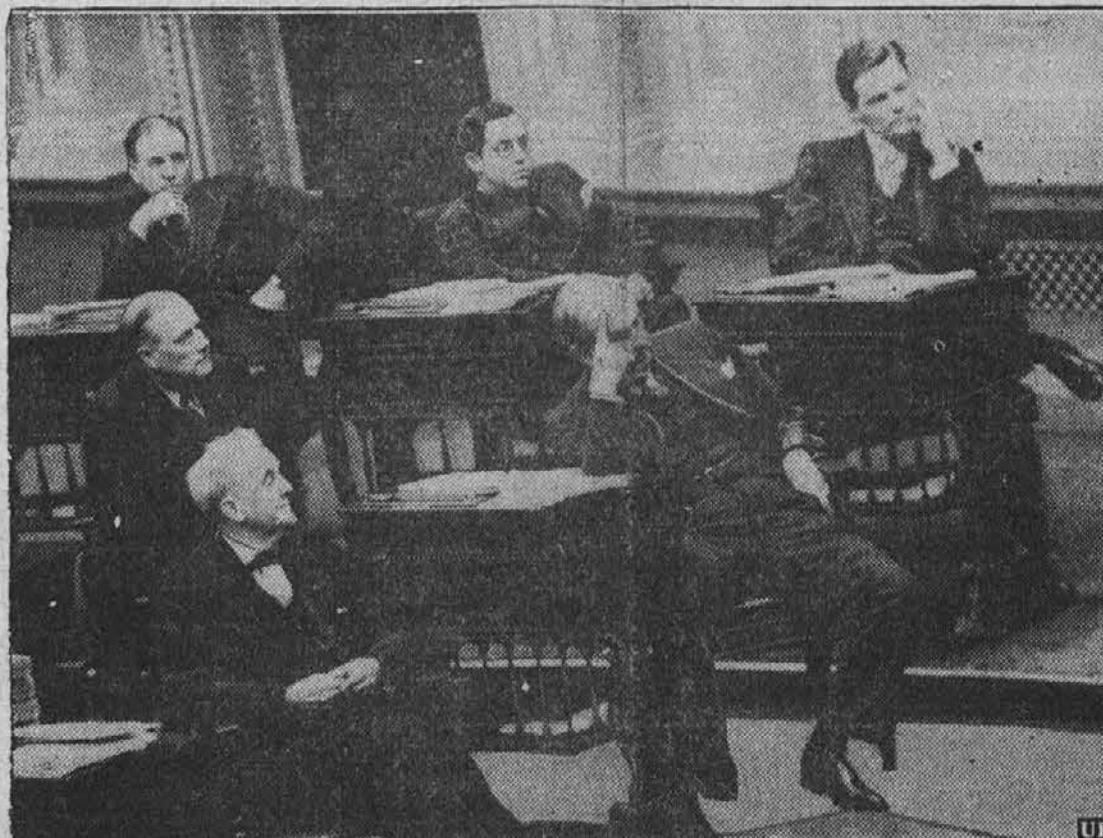
Mlada roparja

Ko se je vračala v soboto večer ob osmih zvečer (ob 18.00) po clevelandskem 158th St., na svoj dom iz pekarni. Z gotovostjo se pričakuje, ki jo vodi s svojim možem, da se bo Hitler v svojem domu napadel dva mlada lopovtov dotočnil tudi napetih va ter ji vzela \$125, to je vse, o povedal svetu, kje stoji Nemčija v sedanji borbi Evrope za vitez.

Hitler bo govoril v nedeljek (danesh) ob osmih zvečer (ob 18.00) po clevelandskem 158th St., na svoj dom iz pekarni.

Z gotovostjo se pričakuje, da se bo Hitler v svojem domu napadel dva mlada lopovtov dotočnil tudi napetih va ter ji vzela \$125, to je vse, o povedal svetu, kje stoji Nemčija v sedanji borbi Evrope za vitez.

SENATORJI POSLUŠAJO DEBATO

DEBATA DVEH "PREDSEDNIKOV" AVTNE UNIJE V DETROITU

Martin in Thomas sta govorila z iste pozornice članstvu avtne unije.

MARTIN TRDI, DA VPRIZARJA UNIJA NEAVTORIZIRANJE STAVKE

DETROIT, 29. januarja. — Danes sta takoj govorila z iste pozornice članstvu avtne unije.

Martin je dejal, da se bori za strog izpolnjevanje unijskih kontraktov in je dejal, da so se člani avtne unije udeležili "več kot tisoč neavtoriziranih stavk izven poravnave stavke pri General Motors korporaciji", katera stavka je bila poravnana leta 1937.

Raketirstvo z unijskim denarjem

Dalje je Martin dejal, da se je izvajalo raketirstvo z unijskim denarjem, in ker je hotel ostati raketirstvo odpraviti, si je s tem napokal sovražnike v uniji.

Thomas je seveda temu ugovarjal in slikal Martina kot sarmozanega diktatorja avtne unije.

Padece Barcelone še izdaleka ne pomeni konca španske civilne vojne

Republikanci bi lahko najmanj šest mesecev uspešno branili Barcelono, toda so smatrali žrtve za nepotrebne, pravi španski časnikar.

Včeraj je govoril v dvorani Ceska Sin Sokol na Clark Ave. Leon Dafty, španski časnikar, ki se nahaja začasno v Ameriki.

Dafty, ki je govoril v španščini, je rekel, da lojalisti v Barceloni niso bili poraženi, ker so umaknili iz Barcelone vse svoje vojaštvo, vojne zaloge in vso municijo. Rekel je, da je bila republikanska vlada v polčaju,

da bi lahko najmačnji šest mesecev uspešno branili Barcelono, toda je smatrala, da bi bile žrtve nepotrebne.

Prireditve Zvezne progres. trgovcev

Včeraj se je vršila v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. velika prireditve Zvezne progresivnih trgovcev. Ob dvorani sta bili natrpani ljudi ter so prostori kot taki daleč premajhni za tako ogromno prireditve. Popoldne se je vršil na odru program, ob katerem so nastopili naši domači talenti, nato se je vršila razdelitev daril, zatem pa ples v obeh dvoranah.

Zadnja tri darila so dobile: električno ledene Mrs. Hašča iz Kildeer Ave.; drugo darilo — električni šivalni stroj je dobila Mrs. Ponikvar iz 237 ceste.; tretje darilo — električni likalnik pa je dobila Mrs. Tolar iz 157 ceste.

Zabava na prireditvi je bila prvovrstna in med vsemi največjimi je vladalo razigrano razpoloženje.

Radijski program

Od časa do časa nam naši radijski programi poklonijo pravi in resnični "trit". Tak "trit" so nam podali tudi včeraj z nastopom gospa Tončka Simčičeve, ki je pripravila poslušalcem pravi užitek s svojo "Schubertovo sonato" in "Vaško muziko", kar je oboje čudovito lepo zapela. Javnost bi ji bila hvaljena, če bi jo imela priliko večkrat slišati. Tudi spremeljanje je bilo krasno in je delalo čast godbenikom.

Ranam je podlegel

John Zacher, star 50 let, katerega so našli ranjenega in nezavestnega v četrtek ponoči na nekem zemljišču za parkanje avtomobilov na zapadni strani mesta, je včeraj v bolnišnici podlegel težkim ranam na glavi. Kako smo že poročali, je imel Zacher všitih v podlogi svoje oblike \$2,656.

SKUPNO ŠTEVILO ŽRTEV POTRESA

Iz zadnjih poročil je razvidno, da bo doseglo skupno število žrtev do 30,000. — Osem oseb je bilo zaradi ropanja ustreljenih.

SANTIAGO, Chile, 29. januarja. — Zdaj, ko so manjši krajji na ozemlju, vzpostavili zvezze z glavnim mestom, se z vso uro kupičijo poročila o številu smrtnih žrtev, ki jih je zahtevala strašna elementarna katastrofa. Iz dosedanjih poročil je razvidno, da bo znašalo celokupno število smrtnih žrtev od 25,000 do 30,000.

V Chillanu, kjer je bila nesreča največja, je bilo ustreljenih osem oseb, ki so jih zalutili pri plenitvi in ropu.

Zadnja poročila naznavajo sledenč število žrtev v raznih krajih: V Chillanu 15,000; v Nuble provinci in v Concepcionu 2,500; v Búlnesu 2,500; v Cauquenesu 2,000; v Parralu, San Carlosu in v Lmararesu okoli 2,000; v različnih drugih, manjših krajih 2,000.

O pok. Fr. Vičiču

Kakor smo že poročali o smrtni Frank Vičiču, se dalje poroča, da je bil doma iz Cerknice pri Rakeku in se nahaja v Ameriki 35 let. Zadnjih 7 let ni delal in radi tega je izgubil tudi društvo. Bolehal je leto dni. Soprona Jennie, rojena Košir, katero zapušča, je doma iz St. Joške farje vasi Smrečja nad Vrhniko. Poleg soprona zapušča še tri sinove Franka, Josepha in Tonyja, ki se nahaja v ameriški armadi. Dalje hčer Emily. Pogreb se bo vršil iz kapeli A. Grdin in Sinovi v torek ob 9. uri v cerkev Our Lady of Perpetual Help na Neff Rd. in na pokopališče Calvary. Preostalom naše sožalje!

Zakonski jubilej

Zadnjo soboto se je zbral mnogo prijateljev Mr. in Mrs. Mike Skrjanc, 18702 Kewanee Ave. v Društu domu na Recher Ave., kjer so proslavili 25 letnico njunega skupnega zakonskega življenja. Naše čestitke in pa naša sožalje!

Roditelja in 4 otroci zgoreli na svojem domu v Ohiju

Ogenj je nastal na nepojasnjenu način. — Trupla so tako sežgana, da jih ni prepoznati.

CINCINNATI, O., 29. januarja. — V bližnjem kraju Newtonu je nastal ogenj v neki malih, kjer je zgorela vsa družina, ki je štela 6 članov. Mrtvi, katerih trupla so tako zoglenela, da jih ni poznati, so:

Everet Frost, star 32 let, železniški foreman. Njegova 28-letna žena Gladys. Ernest, 11 let; Eugene, 9 let; Velma štirih leta in devetmesični Kenneth, junijni otroci.

Ogenj je nastal iz doslej še nepojasnjene vzroka. Požar so opazili zjutraj okoli tretje ure, toda se je že tako razsiril, da je bila vsa pomoč zamani. Sosedje pravijo, da so bili otroci kmalu položeni k počitku, nakar sta odšla roditelja k sosedom na obisk, toda sta se že pred polnočjo vrnila.

STIRJE UBITI V ŽELEZNISKI NESREČI

MUNCIE, Ind., 29. januarja. — Tukaj so bile ubite štiri osebe, ki so se pojiale v avtomobilu, katerega je zadel na križišču vlak, ki je vozil iz Indianapolisa v Cleveland. Vsi štirje so bili na mestu mrtvi.

Smrtna kosa

V nedeljo zjutraj je primil John Intihar v častiljivi starosti 93 let. Stanoval je pri svoji hčeri na 15004 Saranac Rd. Tukaj zapušča 4 sinove, Johna, Franca, Matija in Antona ter 2 hčeri, Terezijo, omož. Pirman in Margaret, omož. Rožanc in več sorodnikov. Hči Frances je zgorela v Collinwood šoli leta 1908.

Rojen je bil v vasi Starova, fara sv. Trojice na Notranjskem kjer zapušča več sorodnikov. — Tukaj je bil več kot 45 let in je bil eden izmed prvih naselencev našega naroda v Clevelandu. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8:15 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega doma, 452 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzetje ob 9. uri, in nato na sv. Pavla pokopališče. Bodil mu ohranjen blag spomin, preostal in pa naše sožalje!

BORBA ZA KONTROLU KONGRESA

Predsednik Roosevelt je trdo odločen za borbo, da si pridobi zopet kontrolo nad kongresom.

WASHINGTON, 28. januarja. — Ko je senat z večino enega glasu porazil vsoto \$875,000,000 za WPA relif, katero je predlagal predsednik Roosevelt, in mesto te vsote odglasoval za okrnjeno vsoto \$725,000,000, je predsednik Roosevelt sklenil, da pridobi kontrolo nad kongresom.

Senat je sprejel tudi amendamente, da spravi politiko iz WPA ter da se prepove politično delovanje in politične kontribucije v vseh federalnih službah in zaposlitvah.

Ko je prispel v kabinet počilo, da je senat s 47 glasovi proti 46 porazil zahtevo po \$875,000,000 za WPA dela, je bilo očvidno, da je bil predsednik silno jezen in hkrati trdno odločen. Predsednik je udaril po memorandum glasovanja, ki je ležal pred njim na mizi, in dejal:

"To je šele prvi strel!" Jasno je, da se bo zdaj začel neizprosen boj med tako znamenim "ekonomskim blokom" in predsednikom Rooseveltom, ko pridejo še druge apropriacije na vrsto.

Nov grob

Nagloma je preminil rojak A. Andrejčak v starosti 65 let, rod. Pecjak. Družina Andrejčak je dobro poznana v naselbi, kjer so se priselili pred 30 leti. Zapošča žaluočo soprona Anno, rojeno Lesobey, sinove Steve, Antona, Walterja, Petra, George, in Williama ter dve hčere, Helen in Mary. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj iz hiše žalosti, 3537 E. 82nd St. in grško-katoliške cerkve sv. Jožefa na Orleans Ave, pod vodstvom L. L. Ferfolja.

Delničarska seja

Nocoj ob 8. uri se vrši letna delničarska seja tiskovne družbe "Enakopravnosti". Vsi delničarji naši bodo gotovo navzoči. Vrši se v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$6.00
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....
Za Združeno državo za celo leto.....	\$4.50
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države: za celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....
	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

IZLIVI ŠKODOŽELJA

Ljubljanski "Slovenec" piše:

Praško časopisje se obširno bavi z bivšim predsednikom češke republike dr. Edvardom Benešem, o katerem pravi, da je v trenutku, ko je njegova politika doživel tragičen polom na škodo države, ki je bila tako zelo okrnjena, zbežal iz strahu, da ga ne bi narod poklical na odgovornost. To je storil tem lažje, ker si je s svojo dolgoletno delavnostjo zasluzil veliko premoženje, ki ga je naložil v inozemstvu. Dejal je svojim prijateljem na Češkem, da se bo od sedaj vzdržal vsakega političnega delovanja in da se bo potrudil za docenturo na neki ameriški univerzi.

Toda komaj je prišel v London, že se je združil z znano masonsko kliko, kateri je na nesrečo češkoslovaške republike ves čas svojega političnega delovanja služil. On sploh ni imel nikoli namena, da se naseli v Ameriki, marveč se je v Londonu ustavil po načrtu, ki gre za tem, da bi v tesnem stiku s Churchillom, Edenom, Lloyd Georgejem ter s socialisti in komunisti intrigiral proti češkoslovaški vladi, ki upravlja žalostno dediščino njegovega dvajsetletnega delovanja kot zunanjji minister in predsednik. Kakor odkriva "Express", mu je po zlomu ponudila sovjetska vlada, kateri je bil v Evropi najboljši sodelavec, naj se naseli v Moskvi, toda Beneš je bil toliko previden, da si je rajši izbral kot sedež svoje bodoče delavnosti London, kjer ne obstaja nevarnost, da bi politiki in diplomati po izvestnem času izgjnali v kleteh prosluge Lubjanke. Kar se tiče Amerike, pa ima Beneš tamkaj brata Vojteha, ki vodi tamkajšnjo bogato in številno češko emigracijo ter ima tesne stike s krogom ameriške vlade. V češko-slovaško-rusinski republiki pa ima Beneš še vedno svoje ljudi, ki rovarijo zoper vladu g. Berana in Benešu stalno poročajo o svojem delu, ki pa, hvala Bogu, nima nobenega izgleda na uspeh, čeprav jih podpira socialistična in nelegalna komunistična propaganda. Beneševi prijatelji so tako zelo predzri in z ozirom na to, da imajo na razpolago bogata skrivna sredstva, skušajo vplivati na javnost, da oznanjajo skorajšnji padec vlade narodne zvezne ter triumfalni povratek Beneša na Češkoslovaško.

Ta upanja pa so zaman. Ogromna večina češkega, slovaškega in rusinskega naroda noče o Benešu ničesar vedeti in vrla zdrženih narodnih strank pripravlja nadaljnje zakone, ki bodo popolnoma likvidirali sledov političnega sistema, ki ga je bil ustvaril dr. Beneš. O tem piše tudi glasilo glavne stranke agrarnega bloka "Venkov" in s Beneševim rovarstvom se bavi tudi kongres narodne mladine, ki je te dni v Pragi. Kongres je sklenil poziv na vladu, da se proti Beneševim intrigam sklenejo odločne odredbe. Te odredbe bodo predvsem onemogočile politično delovanje Židov in socialistov, ki so glavna opora bivšega predsednika republike. Beneš pa bo moral v inozemstvu doživeti popoln preporod svoje domovine, ki bo pod vodstvom češke, slovaške in rusinske domovine narod popolnoma očistil vseh sledov masonskega in židovskega ter marksističnega duha, ki je v prvi vrsti kriv nesreči češkoslovaške države po vojni, katero je dr. Beneš iz zapadnega kulturnega kroga zavestno zapeljal v vode protikrščanskega socializma in levicarstva.

V Pragi se je 2. t. m. začel mladinski kongres združenih narodnih strank Češkoslovaške. Predsednik konгрresa je v svojem otvoritvenem govoru izjavil, da bo mladina podpirala režim, ki se bo naslanjal na osebno odgovornost in avtoritet. Le tak režim, je dejal, more obnoviti liberalizma in socializma. Podobno so govorili vsi ostali govorniki mladine. Predsednik Lukavski je v svojem govoril o zunanjji politiki ter je dejal, da ni zadosti, če se je Češkoslovaška iznembla Beneš, ampak je treba odstraniti iz javnega političnega življenja, kakor tudi z vseh odgovornih mest njegove prijatelje in so-mišljenike, ki delajo propagando za povratek dr. Beneša. Nato je poudarjal potrebo moralnega preporoda češko-slovaškega naroda, ki ga je hotel marksizem zastupiti s svojim sistematičnim izpodkopavanjem krščanske in zapadne kulture dediščine sv. Vaclava. Opaziral je tudi na to, da Beneševci skušajo diskreditirati sedanjo vladu in njeno smer, češ da hoče uvesti fašizem, kar pa ni res. Češkoslovaška mladina bo zasnova na državo po sveto-

Janko N. Rogelj:

Med pogrešanimi

J. N. Rogelj

Z menoju pojrite! Od hiše do hiše bomo šli. Gremo iskat sorodnike, prijatelje in znance moje zorne mladosti. Stopejmo na pot, na kateri mi je zna na vsaka udrtina, sleherna zemeljska guba, vsi beli kameni, ki kažejo

obraz iz matere zemlje. Ni vse tako, kakor je bilo pred leti, premenilo se je po pet in dvajsetih letih. Drevesa so prerastla iz živih mej, drevesa hirajo in razpadajo, tu in tam jih ni več, zapele je brušena sekira zadnjem pesem. Izpremenili so pogledi in slike, katere sem nosil v spominu toliko let. Le zemlja je šista, stara in zvesta, po kateri hodijo vaščani naše vasi.

Tudi hiše so izpremenile svoja lica. Stopejše tam, kjer so bile pred leti. Kjer so pred časi eveli rdeči nagelji, dideči rožmarini, zijajo puste in prazna okna. Pa so zopet hiše, kjer nekoč ni bilo cvetja na oknih, danes pozvanjajo in vabijo dideče etevke. Tu je hiša, katero je objela spomlad, tam čepi koča, ki diha jesensko meglo. Večna izpremenba — stare obraze so nadomestili mladi — nepoznani; iščeš nekdanje obličje, počaka se iza hiše starikast, ovel in stisnen obraz mojega prijatelja ali znanca.

Trpk in mučni so ti vtisi. Človeka boljši oči, ker iščejo v obrazu nekdanjo sliko. Nova razdetja silijo v težko misel. Čutim prav tako, kakor je zapisal Simon Jenko:

Hitro obrača se časa kolo,
nasi duhovi z njim se vrtijo,
car na dan sebe same menjajo,
sami ne znajo zakaj in kako.

S prijateljem greva skozi vas. Hisa se skriva za hišo, skoro da ne poznam vseh hiš po imenu. Vprašujem po tem in onem. O troci stopej ob hišah, meni tuji in nepoznani. Vprašam, kje je staris, ki nam je trgal kiso grozdje. Ni ga več — umrl je pred leti. Iščem znana, s katerim bi rad spregovoril nekaj besed — ni ga več — izselil se je v drugo deželo. Ustavim se pri hiši, kjer sem poznal vso družino tako dobro, kakor vse bližnje sosedje. Ne vidim vseh. Vprašati si ne upam. Na cesti srečavam ljudi, ki so mi znani, oči jih izdajajo, toda treba jih je predstaviti, da se iz zastarelega obrazu izoblikuje nekdanji obraz. Včasih se zamaknejo moje oči v daljo, obstanejo nepremične, silno težke in okorne. Zakaj vse? Čemu iščem in povprašu-

Naprek! — Tam leže v skupnem grobu, tam me čakajo oče, mati in tet Johana. Vsi so tukaj. Oče je umrl kmalu po momen odhodu v Ameriko, mati je bila še živa ob mojem prvem prihodu v domovino, tako tudi tet Johana. Sedaj so vse skupaj. Samo enega manjka. Brata Franceta, ki je padel na ruski front.

Ali mi se sledite? Postojmo tukaj. Zamislimo se, vsak po svoje. Koliko naših očetov in mater počiva v tej slovenski zemlji, a njih sinovi in hčere v daljni Ameriki misljijo o njih, kadar so otočni in tepeni od težkih razmer v tujini. Vse to je nepopisna tragedija malega naroda, male, a lepe rodne zemlje. Polagali so naše očete in mater v te domače grobove, ne da bi bili mi navzoči. Le nepričakovano pismo, mrtve črke, namecene solzami, so nam povedale žalostno resnico. Sedaj počiva moj

in tvoj oče, moja in tvoja mati

daleč in daleč od mene in tebe.

vaclavskem izporočilu v duhu češkega naroda in zato ne bo posnemala tujih zgledov.

* * *

O razmerah, ki vladajo zdaj na Češkoslovaškem, smo poročali v soboto na prvi strani, gornji članek, priobčen v ljubljanskem "Slovencu", pa smo komentirali v našem sobotnem uredniškem članku. Čitatelji, ki so brali našo poročila in obvestila o razmerah na Češkoslovaškem in gornje poročilo v "Slovencu" in ki so z zanimanjem in pozornostjo zasledovali Hitlerjevo agresivnost napram tej deželi, si bodo na podlagi vsega tega lahko ustvarili poštano in nepristransko sodbo o resničnem stanju stvari. Gornji članek ni nič drugega kakor nizkoten izliv škodljnosti malih ljudi, ki upajo, da jim bo — na vseh poljih! — brez Beneša, pšenica bolj zorela.

Iz celotnega članka veje duh klečplazenja Hitlerju, nekompromisnega sovraštva do vsega, kar diši po svobodi, demokraciji, po marksizmu in socializmu, in neutešljiva, hrepeneča želja po zopetni vzpostavitvi "krščanske in zapadne kulture, dediščine sv. Vaclava...". Toda dokler bo imela Češkoslovaška Hitlerja za patrona, bo zman čakala na to kulturo!

jem? Tu so sama razočaranja; zakaj sem prav za prav prišel nazaj v rojstno vas ubijat tiste lepe in nepozabne spomine na mojo mladost? Vse, kar sem puštil za seboj, vse se je izpremnilo, izginilo ali umrlo.

To so tesnobne misli. Ni čuda, da miselnega človeka ubijejo v par dneh. Danes se ne čudim mojem prijatelju, ki se je poslovil od mene, odpotoval v domovino, bil tam samo tri dni

ter se vrnil v Cleveland tako hitro in nepričakovano, da sem mislil trenutno, da se je vrnil njegov "duh," ko je potrkal na hišno vrata. Vprašal sem ga, zakaj

se je vrnil tako brzo. Odgovoril

mater je s tresoci rokami o-

prijemalo sliko sina ali hčere,

da se za vedno poslovijo od one-

ga, ki še živi, toda je "mrtev"

za domačo hišo.

Da, tu so vsi, katere sem po-

grešil na vasi. Mir vlada med

njimi. Vsakemu so dali dovolj

zemlje, ni jim potreba več pre-

stavljaljati mejnike, tu več ne ši-

rijo svoje njive in travnike, vse

so zadovoljni s tem, kar so jim

dali. Na vasi gre živiljenje svojo

pot, mladina ne misli na one, ki

so se izognili, da imajo oni svoj

prostor. Tako ne misli mladina

na vse one, ki so odšli s trebu-

hom za kruhom, tudi oni so dali

prostor drugim. Tako ima

sleherna vas v domovini med po-

grešanimi one, ki so na pokopa-

lišču, in one, ki so odšli v Ame-

riko ali v druge tuje kraje. Prav

tako sem razsodil to živiljenjsko

izpremenimo. Gotovo se strinjate z menom.

In kadar se kdo izmed pogreš-

ani po dolgih letih povrne

na domačo vas, ni več tistega tople-

ga zanimanja. Zakaj ne? Mlađina

te ne pozna, za nje je prav

to, kar so oni, ki so pokopani.

Tvoji sovratniki pomrije, se

izgubijo, za te se zanimajo le ož-

ji sorodniki in bližnji sosedji.

Drugim si tujec, ki si prišel ter

zopet odide.

In koliko tisoč nas je v Ame-

riki! Zato so ostala naša vaška

pokopalnišča tako majhna, ni jih

bilo treba širiti, ker nas je toliko

šlo iskat novo živiljenje in

svoje grobove v Ameriki.

Čeprav smo tam v domovini

zapisani med pogrešanimi, ven-

da pa nismo izgubljeni. V Ame-

riki smo takoreč našli samega

sebe, mi smo kot vrbova šibica,

zasajena v zemljo, ki je pričela

razvijati svoje korenine, debeli-

ti svoje deblo in širiti svoje mo-

cene mladice in veje. Med pogre-

šanimi smo zato

NEKAJ RAZSTAVAH

Dne 18. februarja tega leta se bo otvorila mednarodna razstava v San Franciscu, Golden Gate International Exposition, na imenito dvignjenem otoku 400 akrov sredi San Franciscu zaliha. Razstava bo proslavljala dovršitev največje inženirske gradnje svoje vrste na svetu, mostu med San Franciscom in Oaklandom, najdaljšega in najdražjega na svetu, kakor tudi ustavovitve redne zračne zvezne preko Tihega oceana in razvoja velikanskih elektrarn vsled novih vodnih naprav na zapadu, zlasti jezov Boulder, Bonneville in Grand Coulee.

Dne 30. aprila 1939 pa bo newyorkška svetovna razstava otvorila svoja vrata. World's Fair bo zavzemala 1216 akrov Flushing polja in newyorskem mestnem okraju Queens, kjer je prej bilo močvirje, ki je služilo za mestno smetišče, a je bilo spremenjeno v prekrasno ozemlje, polno vrtov, jezer in dreves. Ob prilikah te razstave pričakuje se prihod v New York kakih petdeset milijonov obiskovalcev iz vseh delov dežele in sveta. Razstava se bo vršila v proslavo 150. obletnice ustoličenja Georgea Washingtona za prvega predsednika Združenih držav, 30. aprila 1789.

Da razumemo pomen teh razstav, naj se spomnimo začetka in razvoja svetovnih razstav. Pravzaprav moramo poseči načaj mnogo stoletij, ko so se v Evropi začeli razvijati semnji v zvezi s cerkvenimi proslavami. Za začetkom 12. stoletja so se obdrževali veliki semnji na Angleškem, na kontinentu pa so veliki semnji sloveli zlasti na Nemškem. Pred svetovno vojno so letni semnji na Lipskem, v Lyonsu na Francoskem in v Nižnjem Novgorodu na Ruskem privabljali veliko množico obiskovalcev. Prvi semeni, kjer so bili razstavljeni proizvodi vsega naroda, se je obdržal v Parizu 1. 1798 in prva razstava mednarodnega značaja se je vršila v Londonu l. 1849. Od tedaj smo imeli mnogo mednarodnih razstav v skoraj vseh evropskih glavnih mestih. Eiffelov stolp v Parizu je preostanek svetovne razstave, ki se je tam vršila l. 1889 ob stolnici francoske revolucije.

Naseljenjci v Ameriki so prinesli s seboj navado krajevnih razstav v svrhu trgovine. Najnavadnejše razstave so bili po Jedelski semnji, podvzeti od okrajev in kasneje od držav. Živilina, sadje in zelenjave in tudi manufakturirano blago se je razstavljal in dajale so se naročade za najboljše blago. Kasneje so bili iznajditelji povabljeni in tudi drugi znanstveniki, da izložijo svoje umotvore.

Prva ameriška razstava mednarodnega pomena je bila aranžirana l. 1853 v mestu New York. Mnogo bolj ambiciozna razstava je bila ona v Philadelphia l.

1876 v proslavo stoletnice Izjave neodvisnosti. Preočila je napredok Združenih držav od njihovega početka in tudi 49 inozemskih držav se je udeležilo razstave. Pomen te razstave je bil zlasti v tem, da se je svet prvič zavedel hitrega napredka Združenih držav na polju mehanike in brzega prometa.

Leta 1893 se je vršila v Chicago World's Columbian Exposition v proslavo štiristoletnice odkritja Amerike. Več kot 27 milijonov ljudi je obiskalo to razstavo. Druga svetovna razstava se je obdržala l. 1904 v mestu St. Louis v proslavo stoletnice nakupa Louisiana. Prihod modernega zrakoplovstva je bil prvič označen na tej razstavi s tekmo aeroplano.

Velika razstava se je vršila v Philadelphia l. 1926 v proslavo stopetdesetletnice Izjave neodvisnosti in Chicago je l. 1933 vprizoril Century of Progress Exposition v proslavo stoletnice obstoja tega mesta. V obeh teh razstavah je bilo zastopano znanstvo, vladna uprava in umetnost, da ne govorimo o podjetju, industriji in trgovini. Svetovne razstave so postale pač prosvetne ustanove in ne samo sredstvo za pospešitev trgovine.

Prihodnji razstavi v San Francisco in New York pa bosta bržkone prekosili vse prejšnje. Ne bosta le pokazali svet, v katerem živimo, marveč hočeta preočiti nam tudi svet bodočnosti, ko se bodo ljudje naučili vporabiti ves napredek na polju znanosti za boljše življenje in za boljši mir na svetu.—FLIS.

Društveni KOLEDAR

FEBRUARY

- 3. februarja petek — Skupna društva SSPZ v Collinwood, film iz Slovenije v SDD na Waterloo Rd.
- 4. februarja sobota — Dr. Francis Prešeren, štev. 17, SDZ, ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- 4. februarja sobota — Zabavni večer priredijo Collinwoodske Slovenke, št. 22, SDZ v Slovenskem narodnem domu na Holmes Avenue.
- 4. februarja sobota — Collinwood Moose, ples v SDD na Waterloo Rd.
- 5. februarja, nedelja — Wrong Club ples v Slov. nar. domu, na St. Clair.
- 10. februarja, petek — White Motor Union Local 32, ples v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.
- 11. februarja, sobota — Društvo Kristusa Kralja, ples v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.
- 11. februarja 1939, sobota — Društvo "Soča", štev. 26, S. D. Z. priredi svojo leto veselico v Ceski sini Sokol dvorani na 4314 Clark Ave.
- 11. februarja, sobota — Tinkers Club ples v SDD na Waterloo Rd.
- 12. februarja, nedelja — Skupna društva fare sv. Vida, ples v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.
- 12. februarja — Večerjo s programom priredijo Progresivne Slovenke ob priliki 5 letne ustanovitve, v SDD na Waterloo Road.
- 12. februarja — Koncert in igra Mladinskega zabora na Holmes Ave. Slovenskem Domu na Holmes Ave.
- 17. februarja, petek — Sunny Ray's Orch., ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- 18. februarja, sobota — Ženski klub Slov. doma na Holmes Ave. priredi maškeradno veselico v zgornji dvorani Slovenskega doma na Holmes Avenue.
- 18. februarja, sobota — Rambling Knights, ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- 18. februarja — Hiša Kralja Davida in Progresivne Slovenke, št. 3, srnjakovka večerja v Društvem Domu na Recher Ave.
- 18. februarja, sobota — Društvo Cerkiško Jezero, št. 59 SDZ ples v SDD na Waterloo Road.
- 18. februarja, sobota — 25-letnica društva Doslužencev v Twi-Light Ballroom.
- 19. februarja, nedelja — Inter-Lodge liga, ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- 19. februarja, nedelja — Croation Catholic Union, maškeradni ples v SDD na Waterloo Rd.
- 21. februarja, Pustni torek — Ženski odsek maškeradni ples v SDD na Waterloo Rd.
- 25. februarja, sobota — Dr. sv. Katarine, št. 29, ZSZ, ples v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.
- 26. februarja, nedelja — Dram. društvo "Ivan Cankar", igra, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
- 26. februarja, nedelja — Citalnica SDD koncert in ples v S. D. na Waterloo Rd.
- 26. februarja — Prisland Cadets predstava v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

MARCH

- 5. marca, nedelja — Koncert Slepotovih bratov v SDD na Waterloo Rd.
- 12. marca, nedelja — Prisland Cadets predstava v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

ENAKOPRAVNOST

JULY

- 12. marca, nedelja — Dramsko društvo "Anton Verovšek" igra v SDD na Waterloo Rd.
- 18. marca, sobota — Progresivne Slovenke prireditev v SDD na Waterloo Rd.
- 19. marca, nedelja — Proslava 35-letnice društva "Naprej", št. 5, SNPJ
- 26. marca, nedelja — Dram. društvo "Abrasčevič", predstava v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

APRIL

- 16. aprila, nedelja — Koncert pevskega zborja "Sloga" v S. N. D. na St. Clair Ave.
- 16. aprila, nedelja — Strugglers SNPJ ples v SDD na Waterloo Rd.
- 23. aprila, nedelja — Koncert mladinskega pevskega zborja v S. D. Domu na Waterloo Rd.
- 23. aprila, nedelja — Mladinski zbor SDD koncert v SDD na Waterloo Rd.
- 29. aprila — 10-letnica ženskega odseka Slovenske Zadruge z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Igra The Melody Club.
- 30. aprila nedelja — Pomladanski koncert društva "Zvon" v S. N. D. na E. 80 St.
- 30. aprila, nedelja — Koncert "Jadrana" v SDD na Waterloo Rd.
- 30. aprila — Majska proslava "Zarje" v Kluba št. 27 JSZ v auditoriju SND.

JUNE

- 3.-4. junija — prireditev Klub Društva doma v Društvenem domu na Recher Ave.
- 5. junija — Piknik priredi "Jadrana" na Močilnikovi farmi
- 18. junija — Piknik priredi dr. "Na Zutrovem", št. 477 SNPJ pri Zemu, Bradley Rd.
- 23. junija — Piknik Zarje in kluba, št. 27 JSZ na Močilnikarjevi farmi.
- 25. junija, nedelja — Piknik soc. kluba št. 28, JSZ pri Zemu na Bradley Rd.

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat zatečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošljamo tudi po pošti. Za poštino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler se še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

JULY

- 23. julija — Piknik priredi Brooklynki Slovenci, št. 48, SDZ na Zornovih prostorih, Bradley Rd.

OCTOBER

- 29. oktobra, nedelja — Koncertna proslava 25-letnice društva "Zvon" v SND na E. 80th St.

NOVEMBER

- 30. novembra. (Zahvalni dan), Koncert Soc. Zarje v avditoriju SND.

Asthma Cause Fought in 3 Minutes

By dissolving and removing mucus or phlegm that causes strangling, choking, Mendoco removes the cause of your asthma. No smoke, no dope, no infections. Absolutely tasteless. Starts work in 3 minutes. Soothes and calms you. You feel well, years younger, stronger, and something you had completely satisfied or money back. If your druggist is out ask him to order Mendoco for you. Don't suffer another day. The guarantee protects you.

Kidneys Must Clean Out Acids

The only way your body can clean out acids and poisons wastes from your blood is thru 3 million tiny delicate kidney tubes or filters, but beware of cheap, drastic, irritating drugs. If functional kidneys are not working, you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Liver Pains, Backache, Circles Under Eyes, Diarrhoea, Rheumatic Complaints, Asthma, Burning, Stomach, Itching, etc. Don't take chances. Get the Doctor's guaranteed prescription called Cystex (Sis-tex). It starts working in 3 hours. It must bring new vitality, and is guaranteed to fix you up in one week or less. Price is 9c per tablet or 96c a day at druggists. Cystex costs only 9c a day at druggists and the guarantee protects you.

ARE YOU ONLY A THREE-QUARTER WIFE?

MEN, because they are men, can never understand a three-quarter wife—a wife who is all love and kindness three weeks in a month and a hell cat the rest of the time.

No matter how your back aches—how your nerves scream—don't take it out on your husband.

For three generations one woman has told another how to go "smiling through" with Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It helps Nature tone up the system, thus lessening the discomforts from the functional disorders which women must endure in the three ordeals of life: 1. Coming from girlhood to womanhood. 2. Preparing for motherhood. 3. Approaching "middle age."

Don't be a three-quarter wife, take LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND and Go "Smiling Through."

STOP Scratching

RELIEVE ITCHING SKIN quickly Even the most stubborn itching of eczema blisters, pimples, athlete's foot, ringworm, other externally caused skin eruptions quickly yields to pure, cooling, antiseptic liquid D.D.D. PRESCRIPTION. Clear, greaseless and stainless—dries fast. Its gentle soothing sooths the irritation. Stops the most intense itching in a hurry. A 35c trial bottle, at all drug stores, proves it—or money back. Ask for D.D.D. PRESCRIPTION.

Beware Kidney Germs if Tired, Nervous, Aching

You're Run Down, Nervous, suffer Aches or Swollen Joints? Do you Get Up Nights, or suffer from Burning Passages, Frequent Urination, Liver Pains, Backache, Dizziness, Purple Fingertips, Headaches, etc. Ask for D.D.D. PRESCRIPTION. Clear, greaseless and stainless—dries fast. Its gentle soothing sooths the irritation. Stops the most intense itching in a hurry. A 35c trial bottle, at all drug stores, proves it—or money back. Ask for D.D.D. PRESCRIPTION.

Help Kidneys Don't Take Drastic Drugs

Your Kidneys contain 9 million tiny tubes or filters which may be endangered by neglect or drastic, irritating drugs. Be careful. If you take them, you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Liver Pains, Circles Under Eyes, Diarrhoea, Rheumatic Complaints, Asthma, Burning, Stomach, Itching, etc. Don't rely on ordinary medicine. Find such troubles with the doctor's prescription Cystex. Cystex starts working in 3 hours. It must bring new vitality, and is guaranteed to fix you up in one week or less. Price is 9c per tablet or 96c a day at druggists. Cystex costs only 9c a day at druggists and the guarantee protects you.

TOOK OFF 17 LBS. OF UGLY FAT

HEEDED DOCTOR'S ADVICE

Mrs. Robert Hickey, Roseville, Calif., writes: "My doctor prescribed Kruschen Salts for me—he said they wouldn't hurt me in the least. I've lost 17 lbs. in 6 weeks. Kruschen is worth its weight in gold."

Mrs. Hickey paid no attention to gossipers who said there was no safe way to reduce. She wisely followed her doctor's advice. Why don't you?"

Get a jar of Kruschen to-day (lasts 4 weeks and costs but a trifle). Simply take half a teaspoonful in cup of hot water every morning. All druggists.

HOW OFTEN CAN YOU KISS AND MAKE UP?

FEW husbands can understand why a wife should turn from a pleasant companion into a shrew for one whole week in every month.

You can say "I'm sorry" and kiss and make up easier before marriage than after. Believe, if you want to hold your husband, you won't be a three-quarter wife.

For three generations one woman has told another how to go "smiling through" with Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It helps Nature tone up the system, thus lessening the discomforts from the functional disorders which women must endure in the three ordeals of life: 1. Coming from girlhood to womanhood. 2. Preparing for motherhood. 3. Approaching "middle age."

Don't be a three-quarter wife, take LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND and Go "Smiling Through."

Full-flavored

KRAFT AMERICAN

—perfect for cooking!

Kraft American has a mellow, full-flavored richness that makes it perfect for sandwiches. And for cooked dishes you can depend on this American Cheese to melt perfectly.

The 7 Kraft Cheese Spreads now in new-design Swankyswig glasses!

Sparkling glasses strewn with bright stars...the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

AMERICA'S LEADER AT 4 for 10¢ PROBAR BLADES

Ciste, svetle, zdrave KRSNE OCI so čudovita last. Murine odčisti, in lažja ter je ozveznjoč in neškodljiv. Knjigo Eye Care ali Eye Beauty posiljamo brezplačno na zahtevo.

BE KIND!

Be considerate! Don't cough in public places. Carry with you Smith Brothers Cough Drops. (Two kinds—Black or Menthol, 5c.) Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMINA C. This is the vitamin that raises the resistance of the mucous membranes of the nose and throat to cold infections.

Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or

Richard Voss:

24

PAVEL IN JUDITA

ROMAN

NEUTESENE LJUBEZNI

Ponižni, siromašni duhovnik s svojim hrepenjem po sreči je stal pred menoj kakor nov človek. Njegov obraz je ostal bled in negiven, tola iz njegovih oči je švigel žar, kakor bi goren v njegovi duši sveti ogenj. Iz njegove goreče duše je zapel plamen tudi mojo.

In rekel mi je, da je bila najbolj vroča želja moje matere, da bi njen najmlajši sin postal duhovnik. Da bi nebo izpolnilo najbolj vročo željo, je šta na božjo pot h krvavcemu sreču Božje matere v visoki dolomitski dolini. Pri tem pa jo je doletela smrt. Brez poslednjega zakramenta, brez poslednje odvezne grehov je umrla nenačno.

Duša moje rajne matere gori v vicah in — gori zaradi mene! Vse maše, ki smo jih dali brati za njen dušo, ne bodo pogasile plamenov, ki žgo njen dušo...

Na ljubo svoji materi sem prisel na božjo pot v Rim. Toda to še ni dovolj. Tudi romanje njenega sina v Rim ne bo pogasio plamenov.

Z vročico zagrljenosti mi je duhovnik slikal, koliko mora moja mati trpeti. Slikal mi je njen bolečine v ognju tako dolgo in tako strašno, da sem od groze na glas zakričal, da sem se od žalosti brez zavesti zgrudil. Tako je pripravljal mojo ubogo, mlado dušo dan za dnem, dolga tedne.

Kaj bi lahko olajšalo bolečine moje matere? Kaj bi lahko pogasio plamene?

Nekaj, samo nekaj!

Sin mora izpolniti njenovo vročo željo; sin mora storiti tisto,

za kar je hotela prosiši zravnati Božjo mater v dolomitskem svetišču:

Duhovnik mora postati!

Spet sem strašno zakričal; spet sem se onemogel zgrudil. Toda dan za dnem sem moral poslušati iste besede z mogočno silo, da so se vtisnile z gorečo pišavo v mojo dušo — dolge tedne, dan za dnem!

Nisem hotel, nisem mogel.

Ali naj dopustim, da bo duša moje matere trpela v ognju? Da bo trpela v ognju vso večnost?

Kako sem trpel! Judita, Judita, kako sem trpel! Moje bolečine so morale priti tudi do tebe z bolestnim krikom, z umirajočim glasom.

Ko se od bolečin nisem več zavedel, kaj je prav za prav z menoj, teda — kaj se je tedaj z menoj zgodilo?

Tedaj mi je bilo z angelskim jezikom oznanjeno, kakšne sladosti čakajo mojo mater, če bo izpolnil njen sin njen najbolj vročo željo. To bi bila za mojo mater rajska sreča, ki bi jo podaril njen sin!

Da bi jo dosegel za svojo mater, sem moral trpeti peklenke muke, moral sem se boriti na življenje in na smrt s svojo mladostjo, s svojo močjo, s svojim upanjem; boriti sem se moral s svojim nagonom za obstanek,

zapustil papež Rim, da pojde na svoje poletno domovanje v Albanskih gorah. Tako po svečani maši je bil določen čas za odhod.

Ko je šel gospod Sebastijan Schwarz z menoj v Vatikan, je bilo še mračno. Kremlja sva po cesti, ki drži k vatikanskim vrtovom, in stopila skozi vrata za švicarsko telesno stražo v palato.

Ker sem vedel, da trpi moja mati zaradi mene v ognju, sem bil tako obutan, da življenje zame ni bilo več življenje. Tudi to jutro sem čutil vs., kar sem videl in slišal, prav tako, kakor ne bi bilo od tega sveta. Šla sva v Vatikan, ki ni ne posloplje ne palača, ampak mesto, ki so ga zgradila mnoga stoletja in ki bo ostalo dalje časa na zemlji kakor vsi zemeljski gradovi vladarjev.

Svoje blažene matere ... Kajti, Judita, o Judita, moja mati je bila po meni odrešena svojega trpiljenja; duša moje matere je zaradi ljubezni njenega sina prišla iz ognja v vicah tja v nebesko blaženost! Izpolnil sem njen najbolj vročo željo: storil sem tisto, za kar je hotela poprositi Madono:

Ostal sem v Rimu, v Rimu sem postal duhovnik. Njegovo poslednje sredstvo, da me je docela podjarmil, je bilo demonsko. Bral je v moji duši, v njenem najglobljem, najbolj skritem, najtemnejšem dnu.

Zakaj potem, ko mi je živo pospal boj in trpljenje, ki me čakata, mi je naslikal zmago v tem boju; blaženost, ki bo sledila temu trpljenju.

Ponisen, siromašen duhovnik bom in — gospodoval bom; gospodoval nad človeškimi dušami!

Gospodovalno življenje, kraljevsko življenje so mi oznanjala njegova zgovorna usta. Saj je bil tudi on sam skromen, siromašen duhovnik, obenem pa vladar, kraljevski človek!

Jaz sem bil sin grofa Enne, potomec prastarega, plemenitega rodu. Dobro! Sinovi dñinarjev in kmetov so bili duhovniki, postali so škofki, kardinali ... To je bil med vsemi čudeži katoliške cerkve največji: ribičev sin je lahko postal namestnik Kristov na zemlji.

Kakor demon je pograbila sila teh besed mojo po slavi hlepeča, gospodovanja željno dušo.

Veliko, neizmerno, ki je kraljalo duhovnikovo delo na meni, se je zgodilo tako-le:

Zarana nekega dne je bilo. Zarana je zaradi velike vročine

odene strani je silila zviška justranja svetloba vanjo.

Za visoko marmornato omaro sem dobil prostor zraven gospoda Sebastijana Schwarza. Bil sem precej daleč od oltarja, toda prav njemu nasproti. To je prav nasproti tisti legiji postav: videlo se je, kakor bi množe prihajale iz globine, prihajale na dan iz črnega prepada, in njega napadale. Moje oči, ki so se počasi privadile mraku, so razločile v senki, kako se je na levi od oltarja odpirala zemlja in kako je črna zemlja bljuvala iz sebe mrtvece: trupla in o kostja! Tisti, ki so vstali, so silili iz neizmernega prostora, in za sabo so jih vlekli tisti ostali, ki so že prišli više.

Stismjeni krog teles se je gnetel okoli njega. Obrazi so pričakli o največjem strahu in največjem upanju; bili so vsi zamenjeni in so obupovali okoli mogočnika, ko je nalik golemu titanu dvigal roko, kakor bi solil. Drhteča žena z na prsih prekrižanimi rokami se je stiskala h kolenom strašnega orjaka, prosila milosti, boječe moledo-vala.

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi; in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

V senčnih barvah sem videl pri nejasnem odsevu počasi vstajajočega dne strašno posle-

lico sodbe. Toliko bolj mistično in strašno je delovala na moj docela zmeden dun.

Svoje matere sem se spomnil. Bilo mi je, kakor bi jo bil videl. Stala je tam pred menoj na steni, nad oltarjem, na levi. Zavita je bila v mriško ogrinjalo in roke je žalostno iztezala, glavo jeagnila nazaj kakor v obupu, videl se je, da tava docela skozi neizmernost, da išče svoje-sina, ki je zaradi njega umrla, ki je zaradi njega trpela v ognju vic. Iskala me je.

Ce me bo našla med milijoni, me bo prijela za roko in vzdignila navzgor; tja, kjer se je drhteča Mati oklepala kolen svojega sodečega sina. Mati je hotela prositi za svojega sina, da njen sin ne bo pogubljen, ker je pustil trpeti dušo svoje mater v vicih.

Nepremično sem strmel na samotno iščočo ženo v neizmernosti. Skoraj bi bil na ves glas začikal: "Mati! Mati! Mati! Tu sem! Odpuсти mi! Storil bom tudi to — zaradi tebe!" V svoji vročični domišljiji nisem opazil, da je prišel papež in stopil k oltarju. Petje otroškega zborja je iznenada splaval skozi oboke kakor glasovi duhov. Zdele se mi je, da je začela množica plavajočih kerubinov peti za poslednjo sodbo; tako nezemeljsko jočega Boga Očeta in Stvarni-

ka, kajko je trgal mrak, kako j dajal svojim pravkar ustvarjenim svetovom pre svetlobe.

Videl sem papeža. V beli obleki je stal pred oltarjem. Roke je dvigal, kakor bi ukazoval mrtvecem, naj vstanejo in pohite v Gospodi in Odrešeniku — k Sodniku in Maševecu; saj je imel tudi moč razvezovati in vezati na zemlji, preklinjati in blagoslavljeni.

Tedaj se je zgodilo nekaj čudovitega.

Solnce je vzelo. Njegovi prvi žarki so padali skozi okno v kapelo in na sliko poslednje sodbe. Vsa lesketala se je podoba svedeca očeta; vsa zalesketala se je podoba sodečega sina. Mati je hotelo prositi za svojega sina, da njen sin ne bo pogubljen, ker je pustil trpeti dušo svoje mater v vicih.

Nemški duhovnik je zgodil:

"Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino pripršnijo strašnijo Bog sprejel med srečne, tisti je občutil nebesko blaženost; tisti pa, ki zanj ni bilo odpuščanja — ki zanj ni prosila mati — je omahnil v večno globočino ...

Toda videlo se je, kakor bi sodeča roka delila samo pogubljenje ... Pod neusmiljenim

sodnikom pa je bila kakor živ oblak kopica angelov, ki so z glasovim trobent klicali k sodbi;

in zgoraj kerubini, kakor bi bubeči hiteli navzdol na oblačkin, glasnikih viharja.

Kogar je na materino priprš